

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget

I henhold til L 504 af 12. juni 1996 om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler blev den statslige elevstøtte til nedsættelse af elevbetalingen ved folkehøjskoler, herunder ungdomshøjskoler, omlagt til driftstilskud. (Folketingstidende 1995-96. FF sp. 4452, 4719, 7092, 7384, Till. A sp. 4383, Till. B sp. 1042, 1107, Till. C sp. 800). Den obligatoriske kommunale elevstøtte til elever på ungdomshøjskoler bortfaldt ved omlægningen af den statslige elevstøtte.

Elever ved ungdomshøjskoler, der ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, har til og med skoleåret 1996/97 fået obligatorisk kommunal elevstøtte til nedsættelse af elevbetalingen på lige fod med elever i samme aldersgruppe ved efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. Ved lovændringen blev elever på ungdomshøjskoler ligestillet med elever på folkehøjskolerne.

De fleste af ungdomshøjskolerne elever er under 18 år ved kursusstart. Som følge af denne elevstøttes bortfald er udgifterne for disse elever til højskoleopholdet steget. I 1997 udgjorde den kommunale elevstøtte 273 kr. pr. uge. For et kursus på 35 uger vil det svare til en stigning i udgifterne på 9.555 kr. for en elev.

Dette har medført den uddannelsespolitiske konsekvens, at ungdomshøjskolerne er blevet bragt i en konkurrencemæssigt vanskelig situation i forhold til efterskolerne, idet disse udbyder kurser, der bl.a. retter sig mod samme målgruppe, og som indholdsmæssigt tager udgangspunkt i folkeoplysningen ligesom ungdomshøjskolerne. Der er opstået en u hensigtsmæssig forskelsbehandling af elever på under 18 år på ungdomshøjskoler og tilsvarende elever på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, og den forhøjede egenbetaling kan give en uheldig polarisering af elevgruppen.

Lovforslagets indhold

Efter forslaget får elever på ungdomshøjskoler, der ikke er fyldt 18 år ved kursets begyndelse, ret til ob-

ligatorisk kommunal elevstøtte til nedsættelse af elevbetalingen på lige fod med elever i samme aldersgruppe ved efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. For at opnå den kommunale støtte skal eleverne opfylde samme betingelser, som elever på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler skal opfylde for at opnå statslig elevstøtte, og som også er en betingelse for, at disse kan opnå den kommunale elevstøtte.

Muligheden for at yde statstilskud til efteruddannelseskurser til forstandere, viceforstandere og lærere og skolernes merudgifter til kursusdeltagernes tjenestefrihed samt til forsøgs- og udviklingsarbejde inden for lovens område bevares. Der indsættes hjemmel for undervisningsministeren til at fastsætte regler om fordeling af tilskuddene og udlægning af tilskuddenes administration til foreningerne, som virker inden for loven. Derved kan opnås en bedre tilpasning af behov og ønsker hos tilskudsmodtagerne, som udgør en stor og mangfoldig kreds af personer og skoler.

Frie Kostskolers Fællesråd, Foreningen af Folkehøjskoler i Danmark, Foreningen af Frie Ungdoms- og Efterskoler og Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler har hidtil administreret tilskud til kurser til efteruddannelse af forstandere, viceforstandere og lærere efter en regel i tilskudsbekendtgørelsen. Undervisningsministeriet har i samarbejde med skoleforeningerne fordelt tilskud til forsøgs- og udviklingsarbejde inden for lovens område.

Herudover har der vist sig behov for at indsætte hjemmel til udbetaling til folkehøjskolerne af forskud af beløbet til nedsættelse af elevbetalingen ved folkehøjskolerne.

Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Der er tre ungdomshøjskoler, som er folkehøjskoler for unge voksne, dvs. for aldersgruppen 16½-19 år. Den samlede kapacitet er 283 sengepladser. Kommunernes årlige udgifter til elevstøtten anslås til maksimalt 2,7 mio. kr. Da ordningen var gældende frem til den 1. august 1997, vil den planlagte - og for perioden 1. august 1997 til 31. december 1997 gen-